

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА МОВНОЇ ТА ЗАГАЛЬНОТЕОРЕТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

К. І. ГЕЙЧЕНКО, О. А. ЦУПКОВА

УКРАЇНСЬКА МОВА ЯК ІНОЗЕМНА ОСНОВИ ПРОФЕСІЙНОГО СПІЛКУВАННЯ

НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК

*для студентів-іноземних громадян III курсу
спеціальності «Стоматологія» (англійська мова навчання)*

Запоріжжя
2025

*Затверджено на засіданні Центральної методичної ради ЗДМФУ
та рекомендовано для використання в освітньому процесі
(протокол № 4 від 24.04.25 р.)*

Автори:

К. І. Гейченко – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри мовної та загальнотеоретичної підготовки ЗДМФУ;

О. А. Цупікова – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри мовної та загальнотеоретичної підготовки ЗДМФУ.

Рецензенти:

О. Д. Турган – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри культурології та українознавства ЗДМФУ;

К. С. Ганчев – кандидат медичних наук, доцент, доцент кафедри хірургічної та пропедевтичної стоматології ЗДМФУ.

Г29 **Гейченко К. І.**

Українська мова як іноземна. Основи професійного спілкування : навчальний посібник для студентів-іноземних громадян III курсу спеціальності «Стоматологія» (англійська мова навчання) / К. І. Гейченко, О. А. Цупікова. – Запоріжжя : [ЗДМФУ], 2025. – 277 с.

Посібник «Українська мова як іноземна. Основи професійного спілкування» спрямований на формування навичок та вмінь діалогічного професійного спілкування з пацієнтами під час клінічної практики.

Посібник призначений для студентів-іноземних громадян III курсу спеціальності «Стоматологія» (англійська мова навчання).

Посібник забезпечує комунікативні потреби іноземних здобувачів вищої освіти і може бути використаний як базовий в навчальному процесі.

УДК 811.161.2'243(075.8)

© Гейченко К. І., 2025

© Запорізький державний медико-фармацевтичний університет, 2025

ПЕРЕДМОВА

Важливою умовою ефективного проходження іноземними студентами-стоматологами клінічної практики є їхня здатність здійснювати професійну комунікацію з пацієнтами. У зв'язку з цим завданням мовних кафедр медичних вишів є формування у студентів-інофонів умінь професійного діалогічного спілкування українською мовою.

Навчальний посібник «Українська мова як іноземна. Основи професійного спілкування» призначений для студентів-іноземних громадян III курсу спеціальності «Стоматологія» (англійська мова навчання). Посібник відповідає вимогам робочої навчальної програми «Українська мова як іноземна» на цьому етапі.

Мета посібника – сформувати в студентів навички та вміння діалогічного професійного спілкування, підготувати їх до клінічної практики та комунікації з пацієнтами.

Структурно посібник складається з двох розділів. Розділ I «Професійно зорієнтований лексико-граматичний курс» спрямований на опанування студентами функціонально-семантичної бази навчально-професійного спілкування, розширення розмовної та термінологічної лексики, що уможливорює ведення фахового діалогу з пацієнтом. Розділ II «Професійне спілкування «лікар – пацієнт». Розпитування пацієнта зі стоматологічними захворюваннями» має на меті оволодіння знаннями лексики та лексико-граматичних моделей навчально-професійного діалогу-розпитування пацієнта зі стоматологічними захворюваннями, набуття вмінь будувати діалог «лікар-пацієнт» за темами курсу, формування навичок писемного мовлення для запису скарг пацієнта до історії хвороби.

Розділи мають чотири змістові блоки, які складаються з 27 лексичних тем. Кожна тема містить новий лексико-граматичний матеріал, ситуативні та комунікативні тренувальні завдання, тексти й мовленнєві зразки, а також тести для перевірки засвоєння вивченого.

Посібник забезпечує комунікативні потреби іноземних здобувачів вищої освіти і може бути використаний як базовий в навчальному процесі.

На обкладинці використано зображення, взяте з сайту <https://surl.li/aamlhb>.

РОЗДІЛ І

ПРОФЕСІЙНО ЗОРІЄНТОВАНИЙ ЛЕКСИКО-ГРАМАТИЧНИЙ КУРС

ЗМІСТОВИЙ БЛОК 1

ОПИС ПРЕДМЕТА, ЯВИЩА, ЛЮДИНИ ЗА ЇХНІМИ ОЗНАКАМИ, ЯКОСТЯМИ. КЛАСИФІКАЦІЯ ОБ'ЄКТІВ, ПРЕДМЕТІВ, ЯВИЩ

Лексична тема 1. ПРОФЕСІЯ ЛІКАРЯ-СТОМАТОЛОГА

➤ *Комунікативний мінімум*

- ❖ Як описати, схарактеризувати предмет/особу/явище за ознаками.
- ❖ Як висловити згоду, незгоду, часткову згоду.
- ❖ Які існують типи текстів.
- ❖ Як з'ясувати причину.

➤ *Граматика*

- ❖ Використання синонімів.
- ❖ Вживання спільнокореневих слів.
- ❖ Утворення віддієслівних іменників за допомогою суфіксів: -анн-, [-янн-], -енн-, -інн-, -утт-.
- ❖ Утворення прикметників від іменників за допомогою суфіксів: -чн-, -яч-, -ов-, -н-.
- ❖ Утворення пасивних дієприкметників від дієслів за допомогою суфіксів -н-, -ен-, -єн-, -т-.
- ❖ Дієслівне керування.

Завдання 1. Працюйте зі словником. Прочитайте слова. Знайдіть значення нових слів у словнику.

Втручання, виправлення, прикус, щелепа, порожнина, обладнання, встановлення.

Завдання 2. Прочитайте речення. Визначте значення виділених слів за контекстом і доберіть до них синоніми з довідки.

1) Сьогодні **існує** кілька різновидів професії: стоматолог-терапевт, ортодонт, стоматолог-хірург, пародонтолог, дитячий стоматолог.

2) Стоматолог займається лікуванням, профілактикою, хірургічним втручанням, **виправленням** прикусу, протезуванням зубів.

3) Лікар-стоматолог повинен **розбиратися** у рентгенограмах.

4) Лікар-стоматолог повинен уміти **встановлювати** правильний діагноз.

5) Робота лікаря-стоматолога **вимагає** знання спеціалізованої фармакології.

Довідка: потребувати, бути, визначати, коригувати, розуміти.

ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ СИНОНІМИ

виправляти	-	коригувати
вимагати	-	потребувати
розбиратися	-	розуміти
існувати	-	бути
встановлювати	-	визначати

Завдання 3. Прочитайте слова. Знайдіть слова, які мають спільний корінь. Згрупуйте їх за частинами мови та заповніть таблицю.

Рот, щелепа, пломба, існувати, лікувати, щелепний, існування, лікування, ротовий, пломбувати, лікувальний,

Іменник (хто? що?)	Прикметник (який?)	Дієслово (що робити?)

УТВОРЕННЯ ВІДДІЄСЛІВНИХ ІМЕННИКІВ

збільшувати – збільшення,
лікувати – лікування,
розуміти – розуміння,
відчувати – відчуття.

біль – болючість,
піт – пітливість,
нерв – нервовість.

Віддієслівні іменники, які означають процес або мають значення узагальненої дії, утворюють від дієслів за допомогою суфіксів:
-анн-, [-яnn-], -енн-, -інн-, -утт-.

Віддієслівні іменники, які означають стан людини, утворюють від дієслів за допомогою суфіксу -ість-.

Завдання 4. Утворіть віддієслівні іменники від поданих дієслів.

Лікувати, втручатися, виправляти, видаляти, існувати, встановити, утворити, зміцнювати, використовувати.

Завдання 5. Трансформуйте подані словосполучення «дієслово+іменник» у словосполучення «іменник+іменник».

Зразок: читати книгу – читання книги

Лікувати пацієнта, виправляти прикус, встановити діагноз, видаляти зуб, поліпшувати умови, усунути помилки.

Завдання 6. З'єднайте слова і утворіть словосполучення. У разі потреби поставте слова в правильну форму.

ротова	діагноз
хірургічне	втручання
видаляти	порожнина
ставити	зуб
зробити	рентген
встановити	пломба

Пригадайте! **УТВОРЕННЯ ПРИКМЕТНИКІВ ВІД ІМЕННИКІВ**

терапевт – терапевти**чний**,
щелепа – щелеп**ний**,
рот – ротов**ий**,
діти – дитя**чий**,
зір – зря**чий**.

Прикметники утворюють від іменників за допомогою суфіксів:
-ЧН-, -ЯЧ-, -ОВ-, -Н-.

Завдання 7. а) Утворіть прикметники від поданих іменників.

Зразок: лікування – лікуваль**ний**

Профілактика, хірургія, діти, зуб, діагноз, рот, стоматолог.

б) Укладіть словосполучення з утвореними прикметниками.

ЯК ОПИСАТИ ПРЕДМЕТ / ОСОБУ ЗА ОЗНАКАМИ

досвідчений лікар,
молочний зуб,
зубний біль

невиліковний зуб
зроблена операція
інфікована рана

Описати, схарактеризувати за ознаками предмет, явище або особу можна за допомогою **прикметників**, які узгоджуються з іменниками у роді, числі, відмінку і відповідають на питання *який? яка? яке? які?*

Описати ознаку предмета за дією можна за допомогою **пасивних дієприкметників**, що вказують на ознаку об'єкта дії і відповідають на питання *який? яка? яке? які?*

Пасивні дієприкметники утворюються від дієслів за допомогою суфіксів **-н-, -ен-, -єн-, -т-**.

Завдання 8. Прочитайте слова. Заповніть таблицю.

Прикметник	Дієприкметник

Зроблений, сімейний, порізаний, приготовлений, домашній, створений, знайомий, досвідчений, молодий, поставлений, майстерний, уважний, ужитий, сучасний, куплений, стоматологічний, зубний, задоволений, застарілий, терплячий, білий, маленький, кривий.

Завдання 9. Доповніть речення словами з вираженням ознаки. Запитайте про ознаку поданих предметів і осіб.

1. Це ... клініка. 2. Максим Левченко – ... лікар-стоматолог. 3. У пацієнта ... зуб. 4. На першому поверсі розташований ... кабінет. 5. Пацієнту необхідно ... втручання. 6. ... пацієнт чекає на лікаря. 7. У нашій клініці ... обладнання. 8. Студенти отримали ... знання. 9. У пацієнта ... карієс. 10. До лікаря звернувся ... пацієнт.

Завдання 10. Охарактеризуйте себе, яким Ви хочете бути лікарем-стоматологом.

Зверніть увагу на ДІЄСЛІВНЕ КЕРУВАННЯ

знати	що? (О ₄)	анатомію (ж.р.) будову (ж.р.)
займатися	чим? (О ₅)	профілактикою (ж.р.) лікуванням (с.р.)
користуватися	чим? (О ₅)	обладнанням (с.р.) інструментами (мн.)
розбиратися	у чому?(О ₆)	у техніці (ж.р.)

Завдання 11. Прочитайте текст. Користуючись довідкою, заповніть пропуски відповідними дієсловами у правильній формі.

Стоматолог – це лікар, який ... лікуванням, профілактикою, хірургічним втручанням, протезуванням зубів. Для лікаря-стоматолога важливо добре ... анатомію та фізіологію людини. Лікар-стоматолог повинен ... у рентгенограмах. Робота стоматолога базується на вмінні ... спеціальним обладнанням та інструментами.

Довідка: розбиратися, знати, користуватися, займатися.

Завдання 12. Укладіть речення з поданими словами.

1. Лікар, будова зуба, знати, повинен.
2. Стоматолог, лікування, займатися, профілактика, протезування.
3. Повинен, користуватися, стоматолог, інструмент, уміти, і, обладнання.
4. Лікар, для, уміти, у, рентгенограми, розбиратися, важливо.

Завдання 13. Прочитайте текст. Скажіть, що має знати лікар-стоматолог.

ПРОФЕСІЯ ЛІКАРЯ-СТОМАТОЛОГА

Стоматолог – це лікар, який займається лікуванням, профілактикою, хірургічним втручанням, виправленням прикусу, протезуванням зубів у дорослих та дітей. Сьогодні існує кілька різновидів цієї професії: стоматолог-терапевт, ортодонт, ортопед, стоматолог-хірург, пародонтолог, дитячий стоматолог.

Для лікаря-стоматолога важливо добре знати анатомію та фізіологію людини, будову щелепи, особливості росту зубів та профілактику всієї ротової порожнини.

Робота лікаря-стоматолога вимагає знання спеціалізованої фармакології – призначення ліків, засобів дезінфекції та гігієни. Ліки у стоматології постійно оновлюються, тому важливо постійно оновлювати свої знання.

<http://surl.li/sbjvs>

Лікар-стоматолог повинен розбиратися у рентгенограмах, встановлювати правильний діагноз та обирати оптимальний варіант для лікування.

Робота стоматолога базується на вмінні користуватися спеціальним обладнанням та інструментами, які дозволяють пришвидшити сам процес та максимально безболісно проводити лікування.

Окрім теорії, стоматологу потрібні і хороші мануальні навички. Встановлення пломб та реставрація зубів іноді вимагають практично ювелірної роботи, щоб пацієнт залишився задоволений результатами роботи. Саме тому стоматолог повинен впевнено виконувати всі маніпуляції та на рівні художника створювати нову посмішку у своїх пацієнтів.

Завдання 14. Закінчіть речення.

1. Стоматолог – це лікар, який займається
2. Сьогодні існує кілька різновидів цієї професії:
3. Для лікаря-стоматолога важливо добре знати
4. Робота лікаря-стоматолога вимагає знання спеціалізованої
5. Лікар-стоматолог повинен розбиратися
6. Робота стоматолога базується на вмінні користуватися спеціальним... .
7. Окрім теорії, стоматологу потрібні і хороші

Пригадайте! ЯК ВИСЛОВИТИ ЗГОДУ

Для висловлення згоди використовують конструкції:

Так, я згоден, що стоматолог повинен впевнено виконувати всі маніпуляції.

Я погоджуюсь, що стоматолог повинен розбиратися у рентгенограмах.

*(Так), я згоден (згодна).
Так, я погоджуюсь.
Я теж так думаю.
Все це правильно.*

ЯК ВИСЛОВИТИ ЧАСТКОВУ ЗГОДУ

Для висловлення **часткової згоди** використовують конструкції:

***Я згоден, що** стоматолог повинен мати глибокі теоретичні знання, **але й** йому ще потрібні хороші мануальні навички.*

***Я згоден (згодна), але частково.**
Я частково згоден (згодна).
Частково це так, але ...
Це правильно, але ... (за умови ...)*

ЯК ВИСЛОВИТИ НЕЗГОДУ

Для висловлення **незгоди** використовують конструкції:

***Я не згоден, що** стоматологу необов'язково постійно оновлювати свої знання.*

***Ні, я незгоден (незгодна).**
Ні, я не погоджуюсь.
Я так не думаю.
Це не так.*

Завдання 15. Прочитайте твердження. Висловіть свою згоду, незгоду або часткову згоду.

1. Лікар-стоматолог займається лікуванням, профілактикою, хірургічним втручанням, виправленням прикусу, протезуванням зубів у дорослих та дітей.

2. Для лікаря-стоматолога важливо добре знати анатомію та фізіологію людини.

3. Лікар-стоматолог лікує тільки дорослих.

ТИПИ ТЕКСТІВ

У залежності від того, з якою метою створено текст, розрізняють такі типи текстів:

- 1. текст-опис,**
- 2. текст-розповідь,**
- 3. текст-міркування.**

Стоматологічний зонд – це функціональний діагностичний інструмент. Він призначений для зондування каріозних та некаріозних порожнин, для визначення глибини зубо-ясеневі борозни. З його допомогою лікар проводить обстеження зубів на наявність пошкоджень, порожнин, досліджує стан дентину, перевіряє наявність больової реакції.

Текст-опис – це текст, у якому описуються :

- ознаки,
- властивості,
- якість предмета або явища, розповідається про :
- зовнішні ознаки (форму, розмір, колір, призначення), -
- риси характеру.

До такого тексту можна поставити питання:

*Який предмет? Яке явище?
Яка особа?*

Учора до стоматолога прийшла мама з маленьким хлопчиком. Малюк боявся заходити до кабінету і з острахом дивився на лікаря. А лікар посміхнувся і запросив сісти у крісло. Спочатку він розпитав хлопця, як його звати, скільки йому років. А потім несподівано для хлопчика запитав про улюблений мультфільм. Хлопчик із захопленням почав розповідати і відчув, що зовсім не боїться лікаря. А лікар розповів про свій улюблений мультфільм з дитинства. Хлопчику було цікаво слухати. Він і не помітив, як сам розкрив рота... За кілька хвилин лікар вилікував хворий зуб. Усі були задоволені. А маленький хлопчик більше не боявся стоматологів!

Текст-розповідь – це текст, у якому про щось

- розповідається,
- передається послідовність подій,
- повідомляється про хід і розвиток дії.

До такого тексту можна поставити питання:

*Що відбувається?
Що сталося? Як це було?
Де? Коли?*

У тексті-розповіді використовують слова:

*спочатку, потім, тоді,
тепер, знову, ще, у кінці.*

Структура тексту-розповіді:

- початок дії
- розвиток подій
- висновок (кінцівка).

Якою зубною пастою найкраще користуватися і яку використовують стоматологи? Стоматологи рекомендують використовувати зубну пасту із фтором, щоб знизити ризик карієсу. Тому що фтор – це мінерал, який запобігає або усуває карієс і стимулює формування нової кістки. Крім того, фтор робить зуби міцнішими. Отже, зубна паста з фтором – найкращий вибір.

Текст-міркування – це текст, у якому

- доводять або
- заперечують якусь думку,
- висловлюють міркування з приводу чогось (когось).

До такого тексту можна поставити питання:

Чому це так?

Як могло б бути?

У тексті-розповіді використовують слова:

по-перше, тому, крім того, тому що.

Структура тексту-міркування:

- твердження (теза)
- аргументація
- висновок.

Завдання 16. Поміркуйте і дайте відповіді на запитання.

1. Чому для лікаря-стоматолога важливо знати фармакологію?
2. Чи повинен лікар-стоматолог розбиратися у рентгенограмах?
3. Чому стоматологу потрібні хороші мануальні навички?

Завдання 17. Працюйте в парах. Сформулюйте запитання один одному з теми «Професія лікаря-стоматолога».

Завдання 18. Прочитайте мікротексти. Визначте тип кожного тексту. Про що ці тексти?

1. У мене унікальний пацієнт. Він приходить до мене щомісяця і розповідає, що у нього весь час щось відбувається в ротовій порожнині: то змінюється колір зубів, то погіршується присмак у роті, то з'являється кривизна зубів. Він постійно питає, чи це нормально. І просить оглянути його зуби, чи всі вони цілі. Я, звісно, оглядаю рот пацієнта і заспокоюю його.

2. Стоматологічне дзеркало — це універсальний, ручний, оглядовий інструмент, який використовується на стоматологічному прийомі для діагностичного огляду візуально недоступних ділянок ротової порожнини та зубів. Корпус стоматологічного дзеркала виготовляється з медичної сталі та полірованого оптичного скла з односторонньою поверхнею, що відбиває. Стоматологічне дзеркало використовується для огляду дорослих і дітей.

3. Дитячому стоматологу важливо знайти контакт з дитиною. Чому це так важливо? Тому що, якщо дитина не буде довіряти лікареві, буде боятися його, то вона не підпустить його до себе, буде весь час кричати і плакати. Лікувати дитину в такому стані неможливо.

Завдання 19. Перегляньте ще раз текст «Професія лікаря-стоматолога». До якого типу відноситься цей текст (опис, розповідь, міркування)? Доведіть свою думку. Послухайте відповіді інших студентів. Висловіть свою згоду або незгоду.

Завдання 20. Працюйте зі словником. Прочитайте слова. Знайдіть значення нових слів у словнику.

Охоплювати, напрям, огляд, карієс, брекети, пластинки, трейнери, імплантанти.

Завдання 21. Утворіть дієслова від поданих іменників.

Пломбування, втручання, протезування, виправлення, лікування, видалення, реставрація, корекція, операція, імплантація.

Завдання 22. Прочитайте текст. Скажіть, про які спеціалізації йдеться у тексті.

СПЕЦІАЛЬНОСТІ СТОМАТОЛОГА

Професія стоматолога охоплює досить великий спектр діяльності: лікування, профілактика, хірургічні втручання, протезування, виправлення прикусу і багато іншого. Кожен фахівець займається окремим напрямом.

Стоматолог-терапевт проводить первинний огляд, діагностику й загальне лікування – пломбує і реставрує зуби, видаляє нерви, готує порожнину рота під протезування. Лікар-терапевт лікує карієс, його ускладнення, кореневі канали та захворювання слизової оболонки.

<http://surl.li/rtrgu>

Стоматолог-ортодонт займається корекцією зубних рядів, неправильним розташуванням зубів у ротовій порожнині. Саме він призначає брекети, пластинки і трейнери.

Стоматолог-ортопед відновлює зубні ряди штучними коронками та протезами.

Стоматолог-хірург видаляє зуби, оперує щелепи, готує ротову порожнину до операцій, що проводяться стоматологом-ортопедом, і встановлює імплантанти.

Дитячий стоматолог. Спектр його обов'язків схожий зі стоматологом-терапевтом, тільки працює він з дітьми та підлітками. Такому спеціалісту важливо знайти контакт з дитиною, навчити маленьких пацієнтів правилам догляду за порожниною рота.

Завдання 23. Дайте відповіді на запитання.

1. Які обов'язки виконує стоматолог-терапевт?
2. Чим займається стоматолог-ортодонт?
3. Що робить стоматолог-ортопед?
4. Яку роботу виконує стоматолог-хірург?
5. У чому полягає особливість роботи дитячого стоматолога?

Завдання 24. Укладіть речення з поданими словами.

1. Стоматолог-терапевт, пломбувати, видаляти, реставрувати, зуби, нерви.
2. Корекція, стоматолог-ортодонт, займатися, зуби.
3. Стоматолог-ортопед, зуби, відновлювати, імплантувати.
4. Стоматолог-хірург, зуби, щелепи, видаляти, оперувати.
5. Лікувати, діти, дитячий стоматолог.

Завдання 25. Установіть відповідність між спеціальністю і професійними діями лікаря-стоматолога.

Стоматолог-терапевт	відновлює зубні ряди штучними коронками та протезами.
Стоматолог- ортодонт	працює з дітьми та підлітками.
Стоматолог-ортопед	проводить первинний огляд, діагностику й загальне лікування – пломбує і реставрує зуби, видаляє нерви, готує порожнину рота під протезування.
Стоматолог-хірург	займається корекцією зубних рядів, неправильним розташуванням зубів у ротовій

	порожнині.
Дитячий стоматолог	видаляє зуби, оперує щелепи.

ЯК З'ЯСУВАТИ ПРИЧИНУ

Я обрав спеціалізацію «Дитячий стоматолог», <i>тому що</i> я хочу лікувати дітей. Я люблю свою спеціальність, <i>адже</i> вона допомагає людям бути здоровими і красивими.	Для з'ясування причини використовують конструкції: <i>Чому ...?</i> <i>З якої причини?</i> <i>Через що?</i> <i>Тому що</i> <i>Бо ...</i> <i>Адже ...</i> <i>Через те, що ...</i> <i>Оскільки ...</i> <i>З тієї причини, що ...</i>
--	---

Завдання 26. Знайдіть рядок з реченням з'ясування причини.

1. Професія стоматолога цікава і відповідальна.
2. Спектр діяльності стоматолога досить великий: від профілактики до лікування.
3. Я захотів стати стоматологом, оскільки наша родина – це династія, бо мама, тато і брат – стоматологи.
4. Я не відвідаю стоматолога, хоча у мене є проблеми із зубами.

Завдання 27. Скажіть, яку спеціальність Ви обрали і чому.

Завдання 28. Подивіться відео про професію стоматолога за посиланням: <http://surl.li/ypqxti> і дайте відповіді на запитання:

1. Про що піклується лікар-стоматолог?
2. Який спектр діяльності охоплює професія стоматолога?
3. Про які спеціальності лікаря-стоматолога йдеться у відео?

Завдання 29. Виконайте тест «Професія лікаря-стоматолога». Оберіть правильний варіант відповіді.

1. Стоматолог – це лікар, який займається _____ зубів.
 А. лікуванням

- Б. лікування
- В. лікуванню
- Г. лікуванні

2. Для лікаря-стоматолога важливо добре знати _____ людини.

- А. анатомію та фізіологію
- Б. анатомією та фізіологією
- В. анатомія та фізіологія
- Г. анатомії та фізіології

3. Робота лікаря-стоматолога вимагає знання _____ .

- А. спеціалізовану фармакологію
- Б. спеціалізованої фармакології
- В. спеціалізована фармакологія
- Г. спеціалізованої фармакології

4. Кожен фахівець займається _____.

- А. окремого напрямку
- Б. окремому напрямку
- В. окремим напрямом
- Г. окремий напрям

5. Лікар-стоматолог повинен розбиратися у _____ .

- А. рентгенограмах
- Б. рентгенограмами
- В. рентгенограмам
- Г. рентгенограми

6. Лікарю-стоматологу важливо постійно _____ свої знання.

- А. знати
- Б. оновлювати
- В. розуміти
- Г. читати

7. Робота стоматолога базується на вмінні _____ спеціальними інструментами.

- А. розбиратися
- Б. користуватися
- В. виправляти
- Г. займатися

8. Стоматолог-ортодонт _____ брекетів.

- А. займається
- Б. призначає
- В. імплантує

Г. пломбує

9. Стоматолог-ортопед _____ зубні ряди.

А. пломбує

Б. відновлює

В. видаляє

Г. використовує

10. Стоматолог-хірург _____ зуби.

А. реставрує

Б. відновлює

В. видаляє

Г. відбілює

Лексична тема 2.

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ОБЛАДНАННЯ СТОМАТОЛОГІЧНОГО КАБІНЕТУ

➤ *Комунікативний мінімум*

- ❖ Як охарактеризувати предмет /явище за зовнішніми ознаками.
- ❖ Як висловити значення необхідності.
- ❖ Як висловити мету дії.
- ❖ Як висловити та аргументувати власну думку.
- ❖ Як оформити порядок послідовності інформації.
- ❖ Як дати визначення, сформулювати дефініцію.
- ❖ Міркування, обговорення за певною темою.

➤ *Граматика*

- ❖ Дієслівне керування.
- ❖ Використання синонімів.
- ❖ Вживання фахової термінології.
- ❖ Утворення складних слів.
- ❖ Використання слів: *повинен, має*.
- ❖ Утворення дієприслівників НДВ і ДВ.
- ❖ Уживання граматичних конструкцій для визначення терміна (*що є що, що є чим, що називається чим*).
- ❖ Уживання віддієслівних іменників.

ОРГАНІЗАЦІЯ СТОМАТОЛОГІЧНОГО КАБІНЕТУ

Завдання 1. Працюйте зі словником. Прочитайте слова. Знайдіть значення нових слів у словнику.

- Б. Які ще є скарги?
В. Ясна кровоточать?
Г. На які захворювання Ви хворієте?

Лексична тема 27. РОЗПИТУВАННЯ ПАЦІЄНТА ІЗ СИМПТОМАМИ СТОМАТИТУ

➤ Комунікативний мінімум

- ❖ Перелік та опис основних симптомів стоматиту.
- ❖ Запит інформації про скарги пацієнта.
- ❖ Моделювання діалогу-розпитування за темою з опорами.

➤ Граматика

- ❖ Загальні, спеціальні та альтернативні запитання.
- ❖ Неозначено-особові речення.

Завдання 1. Працюйте зі словником. Прочитайте слова. Знайдіть значення нових слів у словнику.

Кислота, перекис, ерозія, виразка, споживати, подразнювати.

Завдання 2. Прочитайте пояснення нових слів. Запишіть і запам'ятайте їхнє значення.

Внаслідок – через (*внаслідок ослаблення імунної системи*).

ГРВІ – гостра респіраторна вірусна інфекція.

Плутати – змішувати (плутати захворювання за схожими симптомами).

Рецидивувати – повторюватися, знову повертатися (*Стоматит може рецидивувати*).

Осередок – місце, з якого поширюється захворювання.

Обідок – смужка, облямівка, яка обводить, оточує що-небудь.

Відторгати – не приймати (про орган, тканини) (*відторгнення некротичних тканин*).

Завдання 3. Прочитайте речення. Знайдіть і виправте помилки.

1. Стоматит – це запального захворювання слизової оболонки порожнини рота. 2. Стоматит виникає внаслідок ослаблення імунну систему. 3. Також причина виникнення стоматиту можуть бути бактерії або

віруси. 4. Зазвичай стоматит з'являється на внутрішній поверхні щік, губ. 5. Стоматит часто плутають із герпесом. 6. Деякі форми стоматиту успішно лікуються в домашніх умовах. 7. Стоматит проявляється всередині ротової порожнини. 8. Стоматит може час від часу рецидивувати.

Завдання 4. Прочитайте текст. Дайте визначення стоматиту.

СТОМАТИТ

Стоматит – це запальне захворювання слизової оболонки порожнини рота. Вважається, що стоматит виникає внаслідок ослаблення імунної системи, недостатньої гігієни ротової порожнини, опіку, променевої терапії або на тлі іншого захворювання (ГРВІ, ангіни та інших). Також причиною виникнення стоматиту можуть бути бактерії або віруси, стрес, травми, алергія, шкідливі звички, нестача заліза, авітаміноз, спадковість.

<http://surl.li/iwhvmi>

Зазвичай стоматит з'являється на внутрішній поверхні щік, губ, піднебінні. Висипи можуть бути на язикі та під язиком.

Стоматит часто плутають із герпесом. Слід пам'ятати про те, що стоматит проявляється всередині ротової порожнини, а герпетичні висипи зазвичай проявляються зовні.

Стоматит може час від часу рецидивувати. Деякі його форми успішно лікуються в домашніх умовах, але є такі, що потребують проведення специфічної терапії, яку може підібрати тільки лікар.

Завдання 5. Назвіть причини стоматиту. Як Ви вважаєте, які з причин є найпоширенішими? Аргументуйте свою думку.

Завдання 6. Поміркуйте і дайте відповіді на запитання.

Де частіше **дорослі** можуть захворіти на стоматит?

Де частіше **діти** можуть захворіти на стоматит?

Чому **літні люди** можуть захворіти на стоматит?

Завдання 7. Як розрізнити стоматит і герпес?

Завдання 8. Прочитайте речення. Доповніть слова правильними закінченнями.

1. Стоматит класифікують за кількома параметр... . 2. Залежно від причини розвитку стоматит... виділяють 6 видів. 3. Бактеріальний тип стоматиту розвивається при інфікуванні... стрептококовими бактеріями. 4. Вірусний тип розвивається в результаті зараження вірус... герпесу. 5. Хімічний вид з'являється при опіку слизов... оболонки. 6. Також стоматит поділяють на кілька видів за характер... клінічних симптомів. 7. Гангренозний вид стоматиту характеризується швидк... перебіг... захворювання. 8. За тривалістю захворювання виділяють гостр... і хронічн... стадії.

НЕОЗНАЧЕНО-ОСОБОВІ РЕЧЕННЯ

Стоматит *поділяють* на кілька видів.

Неозначено-особові речення – це речення, у яких є тільки предикат у формі 3-ої особи множини.

У такому реченні немає суб'єкта, тому що неважливо, хто виконує дію. Важливим є факт дії.

Порівняйте!

<i>Особові речення (S+P)</i>			<i>Неозначено-особові речення (P)</i>	
<u>Важливо, хто виконує дію</u>			<u>Неважливо, хто виконує дію</u>	
<i>S</i>	<i>P</i>	<i>O₄</i>	<i>O₄</i>	<i>P</i>
Лікарі <i>поділяють</i> стоматит на кілька видів.			Стоматит <i>поділяють</i> на кілька видів.	

Завдання 9. Трансформуйте речення за зразком. Зверніть увагу на зміну порядку слів.

Зразок: Лікарі-стоматологи класифікують стоматит за кількома параметрами. – Стоматит класифікують за кількома параметрами.

1. За тривалістю захворювання стоматологи виділяють гостру і хронічну стадії стоматиту. 2. Часто пацієнти плутають стоматит із герпесом. 3. Лікарі поділяють стоматит на кілька видів за характером симптомів.

4. Пацієнти успішно лікують деякі форми стоматиту в домашніх умовах.
5. Залежно від причини розвитку стоматиту стоматологи виділяють 6 видів.
6. При стоматиті пацієнти полощуть рота розчинами антисептиків. 7. При стоматиті лікарі рекомендують не споживати продукти, які подразнюють слизову ротової порожнини.

Завдання 10. Прочитайте текст. Про що цей текст? Чи збігається Ваше твердження з назвою тексту? Знайдіть неозначено-особові речення.

ВИДИ СТОМАТИТУ

Стоматит класифікують за кількома параметрами: за причинами розвитку, формою ураження слизових оболонок і тривалістю захворювання.

Залежно від *причини* розвитку виділяють такі види стоматиту:

- *бактеріальний* – найчастіше розвивається при інфікуванні стрептококовими бактеріями (також може виникнути на тлі туберкульозу та інших хвороб);
- *вірусний* – розвивається в результаті зараження вірусом герпесу, грипу та інших;
- *грибковий* – з'являється при грибкових інфекціях, наприклад, кандидозі;
- *медикаментозний* – розвивається при алергії на якісь ліки;
- *хімічний* – з'являється при опіку слизової оболонки хімічними речовинами (кислотою, перекисом та іншими);
- *променеий* – розвивається на тлі або після застосування променевої терапії або впливу на організм радіації.

Також стоматит поділяють на кілька видів за *характером клінічних проявів (симптомів)*:

- *катаральний* – найлегша форма, при якій трохи набрякає та болить слизова оболонка рота, і на ній утворюються поодинокі осередки сірого кольору;
- *виразковий* – відбувається ураження більшої частини слизової оболонки, на ній утворюються ерозії та виразки, з'являється біль в яснах, кровоточивість, іноді невелике підвищення температури;
- *афтозний* – розвивається на будь-яких поверхнях ротової порожнини (ясна, губи, язик) та проявляється круглими виразками з червоним обідком (може мати інфекційну або алергічну природу);
- *гангренозний* – найскладніша та рідкісна форма стоматиту, характеризується швидким перебігом захворювання, ураженням великих ділянок ротової порожнини, високою температурою та відторгненням некротичних тканин.

Найбільш часто зустрічається катаральний стоматит, який швидко та легко лікується при правильно дібраній терапії. Виразковий та афтозний

стоматит також успішно піддаються лікуванню, але потребують більше часу.

За *тривалістю* захворювання виділяють *гостру* і *хронічну* стадії.

Завдання 11. Назвіть види стоматиту відповідно до критерію. Заповніть таблицю.

<i>Залежно від причини</i>	<i>За характером симптомів</i>	<i>За тривалістю захворювання</i>

Завдання 12. Прочитайте текст. Яка головна думка тексту?

СИМПТОМИ СТОМАТИТУ

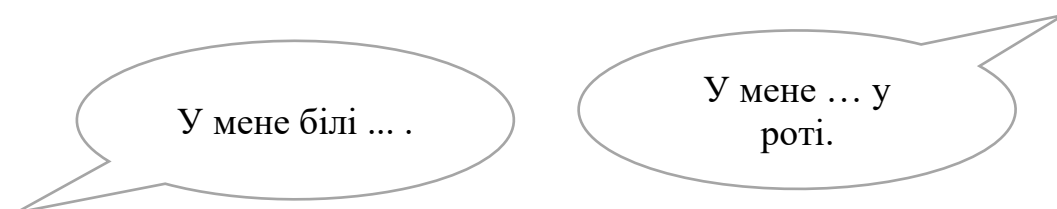
Симптоми та тяжкість хвороби розрізняються залежно від причини та ступеня ураження слизової оболонки. Стоматит буває легким (невеликі висипи), тяжким (великі висипи) або подібний до герпесу (групи або скупчення численних висипів).

Симптомами стоматиту можуть бути:

- маленькі білі ранки, оточені почервонінням; висипи; виразки у роті;
- наліт молочного кольору на язичку та яснах;
- почервоніння слизової оболонки;
- больові відчуття (особливо під час прийому їжі);
- кровоточивість;
- посилене слиновиділення;
- неприємний запах з рота;
- підвищення температури та збільшення лімфовузлів на шії.

Завдання 13. Як Ви вважаєте, за якими симптомами можна безпомилково визначити стоматит?

Завдання 14. Напишіть скарги пацієнта, закінчивши речення.

Завдання 15. Прочитайте запитання лікаря і сформулюйте відповіді пацієнта. Назвіть типи запитань лікаря.

– Що Вас непокоїть?

–

– Коли Ви відчуваєте больові відчуття?

–

– Висипи або виразки у роті є?

–

– Чи помічали Ви кровоточивість?

–

– Коли?

–

– Чи є посилене слиновиділення?

–

– Які препарати Ви приймаєте для зменшення виразок?

–

– Які ще є скарги?

–

Завдання 16. Прочитайте відповіді пацієнта і сформулюйте запитання лікаря.

–

– Маленькі білі ранки на губі.

–

– На нижній.

–

– Так, на язичку є наліт молочного кольору.

–

– Так, є больові відчуття.

–

– Під час прийому їжі.

- _____
- Кислої.
- _____
- Знеболюючі засоби.
- _____
- Більше немає.

Завдання 17. Сформулюйте різні за типами запитання (загальне, спеціальне, альтернативне) лікаря пацієнту, хворому на стоматит.

Завдання 18. Складіть діалог-розпитування пацієнта із симптомами стоматиту.

Завдання 19. Подивіться відео про стоматит у дітей за посиланням: <https://surl.li/ifuwui> і дайте відповіді на запитання:

1. Що таке стоматит?
2. Які причини стоматиту у дітей?
3. Які симптоми стоматиту у дітей?

Завдання 20. Виконайте тест «Розпитування пацієнта, хворого на стоматит». Оберіть запитання лікаря за відповіддю пацієнта.

1. – *У мене маленькі білі ранки на губі.*

- А. Якого характеру біль?
- Б. Свербіж сильний?
- В. На що Ви скаржитесь?
- Г. Коли з'явилися маленькі білі ранки на губі?

2. – *З'явилися висипи на піднебінні.*

- А. Чи є набряк?
- Б. Що ще Вас турбує?
- В. Коли з'явилися висипи на піднебінні?
- Г. Чи є свербіж ясен?

3. – *Три дні тому.*

- А. Коли бувають виразки у роті?
- Б. Коли з'явилися виразки у роті?
- В. Є виразки у роті?
- Г. Якого розміру виразки у роті?

4. – *Так, на язичку з'явився наліт молочною кольору.*

- А. На що Ви скаржитесь?
- Б. Що ще Вас турбує?

В. Коли з'явився наліт молочного кольору?
Г. Чи помітили Ви зміни на язичку?

5. – *Так, є.*

А. Чи є біль у роті?
Б. Якого характеру біль?
В. Які ще є скарги?
Г. Що Вас непокоїть?

6. – *Сильний біль.*

А. Як Ви відчуваєте біль?
Б. Який біль Ви відчуваєте?
В. Біль є?
Г. Де Ви відчуваєте біль?

7. – *Під час прийому їжі.*

А. Який біль за характером?
Б. За яких умов Ви відчуваєте біль?
В. Де Ви відчуваєте біль?
Г. Яка причина болю?

8. – *Ні, не буває.*

А. Де була кровотеча?
Б. Коли була кровотеча?
В. Як з'явилась кровотеча?
Г. Чи буває у Вас кров?

9. – *Так, учора була 37,8°.*

А. Яка у Вас температура?
Б. Чи підвищувалася температура?
В. Які ще є скарги?
Г. У Вас високий тиск?

10. – *Ще неприємний запах з рота.*

А. Що ще Вас турбує?
Б. Чи є у Вас неприємний запах з рота?
В. Коли з'являється неприємний запах з рота?
Г. Після якої їжі з'являється неприємний запах з рота?

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Агіна О.І. Українська мова як іноземна. Професійно орієнтований дискурс : практикум для студентів - іноземних громадян III курсу спеціальності 221 «Стоматологія» вищих медичних закладів освіти / О. І. Агіна, В. В. Дейнега. – Запоріжжя: ЗДМУ, 2021. – 134 с.
2. Агіна О.І. Українська мова як іноземна. Основи фахової мови стоматолога: Практикум для студентів - іноземних громадян II курсу спеціальності 221 «Стоматологія» вищих медичних закладів освіти / О. І. Агіна, Л. В. Даниленко, Т. Г. Якутіна. – Запоріжжя: ЗДМУ, 2020. – 139 с.
3. Агіна О.І. Українська мова як іноземна. Практика фахової мови стоматолога: Практикум для студентів - іноземних громадян II курсу спеціальності 221 «Стоматологія» / О. І. Агіна, Л. В. Даниленко, Т. Г. Якутіна. – Запоріжжя: ЗДМУ, 2021. – 124 с.
4. Даниленко Л.В. Українська мова як іноземна. Мова стоматолога. Частина 1: практикум для студентів - іноземних громадян I курсу спеціальності 221 «Стоматологія» вищих медичних закладів освіти / Л.В. Даниленко, С.А. Гнатенко. – Запоріжжя: ЗДМУ. 2020. – 237 с.
5. Даниленко Л.В. Українська мова як іноземна. Мова стоматолога. Частина 2: практикум для студентів - іноземних громадян I курсу спеціальності 221 «Стоматологія» вищих медичних закладів освіти / Л.В. Даниленко, С.А. Гнатенко. – Запоріжжя: ЗДМУ. 2022. – 263 с.

Додаткова:

1. Гейченко К.І. «Фахова мова». Практикум для студентів – іноземних громадян I курсу спеціальностей «Медицина», «Фармація, промислова фармація», «Стоматологія» (українська мова навчання) / К.І. Гейченко, О.В.Гриценко, Л.В. Даниленко, Т.Г.Якутіна. – Запоріжжя: ЗДМУ. 2019. – 113 с.
2. Гейченко К.І. Професійна мова: практикум для студентів-іноземних громадян закладів вищої освіти МОЗ України спеціальностей: «Медицина», «Стоматологія», «Фармація, промислова фармація» / К.І. Гейченко, О.В.Гриценко, Л.В. Даниленко, Т.Г.Якутіна. – Запоріжжя: ЗДМУ, 2019. – 227 с.
3. Гейченко К. І. Навчання професійного спілкування «Лікар – хворий»: навчальний посібник для іноземних студентів, що навчаються англійською мовою / К.І. Гейченко, Л.М. Сенік, О.В. Коровіна, Н.О. Коновальчук. – Запоріжжя, 2018. – 223 с.
4. Луцак С. М., Ільків А. В., Литвиненко Н. П. та ін. Українська мова як іноземна для англomовних студентів-медиків: у 2 книгах. Книга 2. Основи професійного мовлення / С.М. Луцак, А.В. Ільків, Н.

П.Литвиненко. – Київ: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2019. – 456 с.

5. Сенік Л. М. Українська мова. Професійне спілкування «Лікар-Хворий» : збірник завдань для контролю знань студентів-іноземних громадян III курсу спеціальності 222 «Медицина» / Л. М. Сенік, О. В. Гриценко, О. В. Коровіна. – Запоріжжя: ЗДМУ, 2019. –159 с.

Інформаційні ресурси

1. Анестезія у стоматології: лікування зубів без страху та болю. URL: <http://surl.li/tnmgp>
2. Будова зуба людини: зовнішня та внутрішня структура зубів. URL: <http://surl.li/tipoa>
3. Будова зуба. URL: <http://surl.li/nqcwy>
4. Будова ротової порожнини. Розміщення та будова зубів. Типи зубів. Язик та ковтання. Залози ротової порожнини. Функції ротової порожнини. URL: http://8next.com/bl/3369-bl_0112.html
5. Будова цементу. URL: <http://surl.li/thcgr>
6. Види прикусу. URL: <http://surl.li/tktjl>
7. Виправлення неправильного прикусу зубів у дорослих. URL: <http://surl.li/tljcf>
8. Внутрішня будова зуба (Зуб у розрізі). URL: <http://surl.li/thdbm>
9. Все про професію лікаря-стоматолога. URL: <http://surl.li/subvh>
10. Гангренозний пульпіт: симптоми та лікування. URL: <http://surl.li/urvws>
11. Герпес на губах: ознаки, лікування та профілактика. URL: <http://surl.li/nzsmbu>
12. Герпес ротової порожнини. URL: <http://surl.li/tnxjmw>
13. Гострий пульпіт: симптоми, діагностика та лікування. URL: <http://surl.li/urvgv>
14. Дентин зуба: що це, види дентину, його властивості. URL: <http://surl.li/tcwfo>
15. Зубна емаль. URL: <http://surl.li/tclph>
16. Зубний біль. URL: <http://surl.li/unltl>
17. Зубний біль. URL: <http://surl.li/unltr>
18. Карієс зубів: причини, профілактика та лікування. URL: <http://surl.li/urjzh>
19. Клуб здорової посмішки. URL: <http://surl.li/tclss>
20. Лахтін Ю.В. Обстеження стоматологічного хворого: суб'єктивні та об'єктивні, основні і додаткові методи. URL: <http://surl.li/sudcw>
21. Лікування гінгівіту. URL: <http://surl.li/uszca>
22. Лікування гінгівіту. URL: <http://surl.li/xtwuzn>

- 23.Лучинський М.А. Обстеження стоматологічного хворого: суб'єктивні та об'єктивні, основні та додаткові методи (лекція). URL: <http://surl.li/subua>
- 24.Пародонтит та пародонтоз. URL: <https://surl.li/ohblbc>
- 25.Пародонтоз і пародонтит, що не так з яснами? URL: <https://surl.li/dycqkk>
- 26.Пародонтоз: симптоми і лікування, причини, фото. URL: <http://surl.li/rqahwl>
- 27.Пародонтологія. URL: <http://surl.li/tquqzw>
- 28.Про зуби. URL: <http://surl.li/tipej>
- 29.Прорізування зубів у дітей: що слід знати молодій мамі. URL: <http://surl.li/tqhti>
- 30.Професійна гігієна порожнини рота. URL: <http://surl.li/unjdy>
- 31.Професія-стоматолог. URL: <http://surl.li/subut>
- 32.Пульпа зуба. URL: <http://surl.li/thcuw>
- 33.Пульпіт – симптоми хвороби, профілактика і лікування. URL: <http://surl.li/urvhi>
- 34.Ротова порожнина, будова. Органи ротової порожнини. URL: <http://surl.li/vxng>
- 35.Стоматолог. URL: <http://surl.li/subuz>
- 36.Хронічний гіпертрофічний пульпіт: особливості захворювання, симптоми та лікування. URL: <http://surl.li/urvvt>
- 37.Чому болить зуб: причини, лікування і профілактика. URL: <http://surl.li/unlvp>
- 38.Що таке карієс зубів? URL: <http://surl.li/urjos>
39. Що таке карієс? URL: <http://surl.li/urhpy>
- 40.Як доглядати за молочними зубами. URL: <http://surl.li/tthrg>
- 41.Як лікувати пародонтит: дієві методи боротьби з хворобою. URL: <https://surl.li/bywhzn>.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Біденко Н.В., Остапко О.І., Коваль О.І. До питання про формування психологічного підходу до дитини під час стоматологічного прийому. *Сучасна стоматологія*. № 4. 2018. С. 32-35.
2. Варакута О.А. Морально-етичні принципи в роботі лікаря-стоматолога. *Соціально-етичні та деонтологічні проблеми сучасної медицини (немедичні проблеми в медицині)* : зб. матеріалів IV Всеукр. наук.-практ. конф., Запоріжжя, 23-24 лютого 2023 р. Запоріжжя: ЗДМУ, 2023. С. 49-50.
3. Гарапко Т.В., Кочмарь М.Ю., Головацький А.С., Попович Ф.А., Форос А.І., Литвак Ю.В. Будова, кровопостачання та іннервація зубів. Навчально-методичний посібник, Ужгород, Ужгородський національний університет. 2023. 36 с.
4. Гістологічна будова органів ротової порожнини. Будова зубів : навч. посіб. / Л. В. Васько, Л. І. Кіптенко, О. М. Гортинська, Н. Б. Гринцова. Суми : Сумський державний університет, 2016. 57 с.
5. Лагун М.В. Фахові та правові положення в обов'язках лікаря-стоматолога. *Актуальні питання сучасної медицини і фармації*: зб. тез доповідей наук.-практ. конф. з міжнар. участю молодих вчених та студентів 15-16 квітня 2021 р., Запоріжжя : ЗДМУ, 2021. С. 172-173.
6. Манухіна О.М. Захворювання тканин пародонту та слизової оболонки порожнини рота. Лекція для інтернів-стоматологів. Кафедра стоматології післядипломної освіти ННПО ЗДМФУ.
7. Манухіна О.М. Карієс зубів – сучасні погляди на етіологію, патогенез та діагностику. Лекція. Кафедра стоматології післядипломної освіти ННПО ЗДМФУ.
8. Мельник В.С., Костенко С.Б., Горзов Л.Ф., Зомбор К.В. Методи стоматологічного обстеження дітей. – Методичні рекомендації до практичних занять з стоматології. Ужгород, Видавництво УжНУ «Говерла». 2018. 40 с.
9. Методичні вказівки до практичних занять із курсу «Загальна хірургія» на тему «Схема написання історії хвороби хірургічного хворого» / укладачі: О. В. Кравець, В. П. Шевченко, Г. І. П'ятикоп. Суми : Сумський державний університет, 2019. 58 с.
10. Методичні рекомендації для лікарів-інтернів. Клініка, діагностика, диференційна діагностика гострих і хронічних форм запалення періодонта постійних і тимчасових зубів у дітей. Принципи лікування періодонтиту тимчасових і постійних зубів у дітей. Фізичні методи лікування ускладненого карієсу. Вінниця. Вінницький національний медичний університет імені М.І.Пирогова. 2023. 16 с.
11. Нагорняк О.М. Українська мова : завдання для самостійної роботи для іноземних студентів 2 курсу англomовного відділення спеціальності 221 «Стоматологія»: навчальний посібник / Укладач: Нагорняк О.М.

Львів: Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького. 2023. 56 с.

- 12.Рибалов О. В., Литовченко І. Ю., Коломієць С. В., Прочанкіна В. Л. Деонтологія і професійна етика в діяльності лікаря-стоматолога. *Український стоматологічний альманах*. 2018. № 2. С. 37–40.
- 13.Стоматологія.: підручник: У 2 кн. / М.М.Рожко, З.Б.Попович, В.Д.Куроедова та ін. Київ: ВСВ «Медицина». 2013. 872 с.
- 14.Сумароков Д.С. Провідна роль ергономіки в попередженні виникнення та розвитку профпатологій у лікаря-стоматолога. *Актуальні питання сучасної медицини і фармації: зб. тез доповідей наук.-практ. конф. з міжнар. участю молодих вчених та студентів 15-16 квітня 2021 р., Запоріжжя : ЗДМУ, 2021. С. 104.*
- 15.Терапевтична стоматологія: підручник: У 4 т. / М. Ф. Данилевський, А. В. Борисенко, А. М. Політун, Л. Ф. Сідельнікова, О. Ф. Неситі. Київ: Здоров'я, 2004. Т. 2. 400 с.
- 16.Терапевтична стоматологія: підручник: У 4 т. Захворювання слизової оболонки порожнини рота. / М. Ф. Данилевський, А. В. Борисенко, О. Ф. Несин. Київ: ВСВ «Медицина», 2021. Т. 4. 640 с.
- 17.Чикайло І.В. Праця лікаря-стоматолога: Методична розробка кафедри українознавства для студентів 2 курсу стоматологічного факультету англомовного відділення. Львів, 2019. 15 с.

ЗМІСТ

Передмова.....	3
РОЗДІЛ I. Професійно зорієнтований лексико-граматичний курс.....	4
Змістовий блок 1	
<i>Лексична тема 1. Професія лікаря-стоматолога.....</i>	<i>4</i>
<i>Лексична тема 2. Організація та обладнання стоматологічного кабінету...</i>	<i>17</i>
<i>Лексична тема 3. Методи стоматологічного обстеження.....</i>	<i>35</i>
<i>Лексична тема 4. Етика та деонтологія в стоматології.....</i>	<i>50</i>
Змістовий блок 2	59
<i>Лексична тема 5. Будова ротової порожнини.....</i>	<i></i>
<i>Лексична тема 6. Зуби. Зубні ряди.....</i>	<i>68</i>
<i>Лексична тема 7. Будова зуба.....</i>	<i>76</i>
<i>Лексична тема 8. Гістологічна будова зуба: емаль.....</i>	<i>83</i>
<i>Лексична тема 9. Гістологічна будова зуба: дентин.....</i>	<i>90</i>
<i>Лексична тема 10. Гістологічна будова зуба: цемент.....</i>	<i>98</i>
<i>Лексична тема 11. Гістологічна будова зуба: пульпа.....</i>	<i>105</i>
<i>Лексична тема 12. Гістологічна будова зуба: періодонт.....</i>	<i>112</i>
<i>Лексична тема 13. Аномалії прикусу.....</i>	<i>121</i>
Змістовий блок 3	132
<i>Лексична тема 14. Знеболювання під час лікування зубів.....</i>	<i></i>
<i>Лексична тема 15. Особливості дитячої стоматології.....</i>	<i>142</i>
<i>Лексична тема 16. Засоби гігієни порожнини рота.....</i>	<i>157</i>
<i>Лексична тема 17. Біль. Типи зубного болю.....</i>	<i>171</i>
РОЗДІЛ II. Професійне спілкування «Лікар – пацієнт». Розпитування пацієнта зі стоматологічними захворюваннями.....	180
Змістовий блок 4	180
<i>Лексична тема 18. Розпитування пацієнта під час стоматологічного обстеження.....</i>	<i></i>
<i>Лексична тема 19. Розпитування пацієнта, хворого на карієс.....</i>	<i>197</i>
<i>Лексична тема 20. Розпитування пацієнта, хворого на пульпіт.....</i>	<i>206</i>
<i>Лексична тема 21. Розпитування пацієнта, хворого на періодонтит.....</i>	<i>213</i>
<i>Лексична тема 22. Розпитування пацієнта, хворого на гінгівіт.....</i>	<i>222</i>
<i>Лексична тема 23. Розпитування пацієнта, хворого на пародонтит.....</i>	<i>232</i>
<i>Лексична тема 24. Розпитування пацієнта, хворого на пародонтоз.....</i>	<i>241</i>
<i>Лексична тема 25. Розпитування пацієнта, хворого на кандидоз.....</i>	<i>249</i>
<i>Лексична тема 26. Розпитування пацієнта, хворого на герпес.....</i>	<i>257</i>
<i>Лексична тема 27. Розпитування пацієнта, хворого на стоматит.....</i>	<i>264</i>
Рекомендована література.....	272
Список використаних джерел.....	275